

Međunarodni književni natječaj **Moje drago serce** 2024.

2. nagrada „Stjepko Težak“

Petar Babić

U zdravlju i bolesti

07,00 – 07,30 - buđenje, jutarnja higijena

- Tko ste vi, ha? Što hoćete od mene? Što? – ispituje me moja prva ljubav dok ležimo u krevetu do kreveta, a ruke nam se sudaraju u pokušaju da je zagrlim.

- Što vi radite ovdje, ha? Hoćete odgovarati za višu ocjenu, jelda?

Prošla je još jedna gluha noć puna nemira i isprekidanog sna. Razgrnuo sam teške naborane zavjese i širom rastvorio prozore, jarko jutarnje Sunce obasjalo je našu malenu sobicu okrenutu prema jugu, a omamljujući mirisi svježe pokošene trave s okolnih livada otjerali ustajali vonj bolesti i starosti.

– Sestrooo! Sestrooo! – više slabašnim glasom punim strave. - U pomooooć, tatica, u pomooooć!

Nekada je njezin ljupki glasić bio poput umirujuće drevne pjesme.

- Sestrooo, netko je u mojoj sobi! Brzo dođite, brzo!

Pljucnuo sam mješavinu sline i kaladonta u lavabo i krenuo joj prati zube. Nježno kružim četkicom po desnimama i usput smrknuto promatram vlastitu zubnu protezu kako pliva u čaši s octom i tabletama. Samo jedan njezin osmijeh nekada bi me usrećio za čitav dan.

- Tko je prvi oplovio Rt dobre nade? Ha, ne znate? – gleda me krupnim staklastim očima dok joj dajem jutarnju terapiju, koktel različitih lijekova za tlak, srce, živce...

Uskoro će se navršiti deset godina od naše selidbe u neki starački dom nadomak gradiću Ozlju, nismo ni slutili da ćemo ovdje čekati svoj *konačni odlazak*, ali u životu se nikad ne dogodi ono što se planiralo ili maštalo, već samo ono neočekivano i nepoznato.

07,30 – 07,45 - podjela terapije, liječnička vizita prema potrebi

Moja supruga i ja smo pravi srećkovići, dobitnici na lotu, tako su nas barem uvjerali naš pokojni sin i naša kćer iz Milana. Nakon četrdeset godina rada u jednoj zagrebačkoj gimnaziji, ona kao profesorica geografije i ja kao profesor matematike, uspjeli smo preko *njihovih veza* dobiti vlastitu sobu u modernom staračkom domu u predivnoj prirodi i samo sat vremena udaljenom od Zagreba. Znali smo da naše prosvjetarske mirovine takav luksuz ne mogu podnijeti, ali naš pokojni sin i naša kćer iz Milana obećali su brinuti za sve naše dodatne

potrebe ako im odmah prepíšemo u nasljedstvo zajednički trosobni stan u centru Zagreba s dva parkirališna mjesta, vikendicu na Krku i obiteljsko grobno mjesto na Mirogoju.

- Drug direktor na sjednici učiteljskog vijeća predlaže da idemo na maturalac u Ohrid... - posramljeno okreće glavu dok joj mijenjam pelenu.

– *Tad smo hvatali jegulje golim rukama i srkali bare uz cestu...* - šapućem stihove davno napisane u nekom požutjelom pismu iz vojske.

Naš pokojni sin i kćer iz Milana obećali su sve stare fotografije i pisma *skenirati* za uspomenu, danas sve mora biti *online*, ali kad smo u onoj žurbi iseljavali, sva naša pisma i albumi završili su zabunom u smeću.

- Poštovani kolega, zemljopis je puno bolji naziv od geografije... - tupo zuri u mene.

Brišem joj stražnjicu, stavljam novu čistu pelenu, pomažem navući bijeli vuneni ogrtač, pa oprezno, korak po korak, vodim do njezinog hrastovog stolića pred ovalno srebrno zrcalo, jedinu opipljivu ostavštinu iz našeg prijašnjeg života.

07,45 – 08,00 - dezinfekcija površina

Spremačica stručno i nevidljivo obilazi našu tijesnu sobicu, prazni košaru za smeće, mijenja ručnike, briše pod u kupaonici, provjerava grijanje.

- Tko ste vi? Inspekcija, ha? – ispituje je sumnjičavo dok joj bradica lagano podrhtava. – Jesi ti moja sestra Janja? O, Janjooo! Janjooo!

Spremačica izlazi iz sobe kako je i ušla, bez riječi.

- Nije to tvoja Janja... – teško navlačim čarape.

Janja je bila njezina najmlađa sestra koja je umrla prije sedamdeset godina.

- Otvorite atlase na stranici dvadeset i dva, danas obrađujemo Oceaniju... – škilji u mene mutnim plavim očima, a ja joj na nosić stavljam naočale.

Nekada sam se utapao u ta dva kristalno plava oka nalik prozirnom morskom žalu.

- Ah, ta današnja djeca, ništa više ne uče...

Da, moja prva ljubavi, sve neumitno prolazi, sve se zaboravlja, i nigdje nema zahvalnosti. Možemo biti sretni ako smo ostali u nečijem sjećanju kao usputna anegdota iz davnih đaćkih dana.

- Znam, sjetila sam se! Vi ste Zlatko Vitez, onaj glumac, ihihhi! – plješće ručicama i kesi se kao luda.

Nekada je njezin zarazni smijeh mijenjao raspoloženje u društvu.

- Da, ti si moja začarana kraljevna, a ja sam tvoj zlatni vitez koji će te osloboditi... - hvatam joj ruku s nožićem za guljenje voća, troglavi zmaj se obično krije u sitnicama.

Obožavala je Histrione, nekada smo čitava ljeta provodili na Opatovini.

08,00 – 08,30 - doručak, pomoć pri hranjenju nepokretnih korisnika

- Gdje je moja zelena haljina, ha? Gdje je, gdje? – grčevito kopa po garderobi.

Uskoro će doručak i moja prva ljubav želi izgledati uredno i sređeno kao da ide na svečani maturalni ples.

- Ovdje je, na tebi... – zakopčavam par rasklimanih gumba na bijelom pamučnom ogrtaču i stavljam šljokastu špangicu u rijetku svilenu kosu.

- Molim vas da pozovete majku na informativni razgovor u srijedu... - desni poluzatvoreni kapak opet nekontrolirano dršće, sve je to posljedica lanjskog moždanog udara. - S ovakvim neznanjem sigurno padate razred...

- Češalj! Gdje je češalj? Ne mogu ovakva među ljude...

Obožavao sam njezinu dugu plavu kosu kad bi predvečer šetali Savskim nasipom, tamo kasnih šezdesetih kad su momci za plesnjake odijevali najbolja odijela i kravate, a djevojke u redovima čekale poziv na ples. Sad se prorijedila pa se vide sve pjege ispod tjemena, skrivao bih pred njom punu šaku otpalih sijedih dlaka.

- Došla je moja sestra Janja! Evo je, došla je! – trese se na putu niz hodnik dok je guram u invalidskim kolicima.

Sjeli bi za naš stol u blagovaonici i polako srkali okrepljujuću domaću juhu, a kad bi joj desna ruka onemoćalo pala niz bedro, preuzeo bih njezinu žličicu i svaki dragocjeni gutljaj oprezno stavljao na ispucale blijede usne. O, kako sam te usne nekada žarko ljubio...

- Vruće, vruće! – sočno mljacka dok dahom hladim mrkvice i cvjetače.

Ako bi neka neupućena medicinska sestra priskočila pomoći, molećivo bih joj dao znak da nam ne smeta. Ovakvi trenuci spokoja i mira bili su nam predragocjeni.

08,30 – 12,00 - slobodne aktivnosti, druženje, šetnja, gledanje TV-a

Poslije doručka sjedimo na osamljenoj klupi u parku našeg staračkog doma i šutke promatramo okolne šume u rasplamsalim bojama zrele jeseni. U daljini se naziru kule Staroga grada, žubori bistra Kupa do obližnje Munjare, a kad mi da mig rukom, odguram je kolicima desetak metara dalje pod sjenu novog razgranalog stabla. Naši sustanari za to vrijeme slikaju i kipare okolni pejzaž, parkić je nakrcan štafelajima i kanticama s glinom, na sve strane odjekuje grleni smijeh.

- Baš nam je lijepo na svježem zraku... - tu i tamo provjeravam kako se drži, a ona samo lagano kima glavom.

Čitav život poučavao sam naraštaje učenika matematičkim definicijama, tražio točne postupke i logična rješenja, a tek sad shvaćam da je i sam smisao života obrnuto proporcionalan.

- Lijepo je, baš je lijepo... - polako tone u san.

S protokom vremena sve tjelesno propada, a ono duhovno raste.

12,00 – 13,00 - ručak, pomoć pri hranjenju nepokretnih korisnika, podjela terapije

Danas opet odbija hranu. Ljuta je. Osjećam da želi otići. Sestre se natežu oko nje, nagovaraju je, pomalo prijete, a ona srdljivo okreće glavu. Neki gospodin iz susjedne sobe glasno komentira da ne može u miru niti jesti, natezanje i dalje traje, a dotični se zajapureno ceri, više kako trebamo pozvati svećenika da joj dodijeli posljednju pomast.

Ustajem od stola spreman na dvoboj, onaj gadljivac nešto prijeteći maše, ali na njegovu sreću uskače domar i odvlači ga u sobu. U obranu njezine časti poginuo bih i na bojnopolju.

13,00 – 18,00 - popodnevni odmor, druženje, slobodne aktivnosti, posjete

Ledeni sjeverac kida bujne grane iz podivljalih krošanja, a mi skutreni pred zatvorenim prozorom nijemo promatramo zakovitlano olujno nebo. Predvečerja znaju biti posebno sumorna i teška, tad joj za utjehu čitam priče. Za danas sam u knjižnici odabrao *Ole i Trufa* od Isaaca Bashevisa Singera.

Šuma je bila velika, gusta, puna svih vrsta listopadnog drveća. Bio je mjesec studeni...

Na Trećem programu potihom svira klasična glazba, naš pokojni sin studirao je na Muzičkoj akademiji, ali nikada nije stigao diplomirati.

Mnogo, mnogo kukaca i crva poginulo je prošlih tjedana, ali nitko nije oplakivao njihovu sudbinu. Božja stvorenja znaju da je smrt samo oblik života. Dolaskom proljeća šuma će se ponovo ispuniti travkama, zelenim lišćem, procvalim granama i cvijećem.

Ona se lagano njiše, svira Brahmsov Mađarski ples broj 5, potmulo škripi drveni krevet.

Naš pokojni sin nas ni danas neće doći posjetiti, a naša kćer iz Milana ima dvije odrasle unuke koje jedva natučaju hrvatski, njezin brak je brzo propao. One nas posjete svake druge godine početkom ljeta, tada donesu veliki pleteni koš sa svježim voćem, mondenu talijansku bombonijeru i veliki buket ruža. Zadrže se oko pola sata, a onda žurno moraju dalje.

- Ole... moj Ole... - uzdiše sanjivo na kraju priče.

20,00 – 21,00 - večernja njega korisnika, spavanje, primopredaja službe

Oprezno namještam toplu vodu za tuširanje, pazim da joj voda ne ulazi u uši i da ne otvara oči zbog jeftinog šampona. Brišem je, oblačim u čistu spavaćicu, vodim do kreveta i gasim svjetla. Vani i dalje divlja prolom oblaka, huči ledeni sjeverac, sijekaju munje, lome se stare grane, a ona me netremice promatra ležeći na boku.

- Moj Ole... u dobru i zlu? – diše sasvim plitko.

U drščućem oku zacakli se jedna sitna suza i skotrlja po dubokim borama natečenih podočnjaka, a ja je poljubim u čelo za laku noć.

- U zdravlju i bolesti... – prekrížim se i zahvalim Bogu na još jednom zajednički provedenom danu.

Naišao je povjetarac i podigao Olu i Trufu u zrak, i oni su lebdjeli blaženstvom poznatim samo onima koji su slobodni i sjedinjeni s vječnošću.

Povjerenstvo za vrednovanje priča:

Dubravka Težak, Julijana Matanović, Zoran Maljković

Organizatori natječaja:

[Gradska knjižnica i čitaonica Ivana Belostenca Ozalj](#)
[Ogranak Matice hrvatske u Ozlju](#)

Pokrovitelji natječaja:

[Karlovačka županija](#)
[Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske](#)
[Grad Ozalj](#)

